

การศึกษาการใช้กลุ่มบำบัดระดับประคองต่อภาวะซึมเศร้าของวัยรุ่นตอนต้น
โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบางซำ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

นางประภาพร ประศรี

โครงการศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2550

ลิขสิทธิ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.2333089.2

A STUDY OF USING GROUP SUPPORTIVE THERAPY ON DEPRESSION
AMONG EARLY ADOLESCENTS IN HIGH SCHOOL, BANGSAI
DISTRICT, PRANAKHONSRIAYUDTHAYA PROVINCE

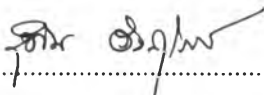
Mrs. Prapaporn Prasri

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
For the Degree of Master of Nursing Science in Mental Health and Psychiatric Nursing
Faculty of Nursing
Chulalongkorn University
Academic Year 2007

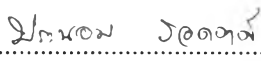
หัวข้อโครงการศึกษาอิสระ การศึกษาการใช้กลุ่มบำบัดระดับประคองต่อ
ภาวะซึมเศร้าของวัยรุ่นตอนต้น โรงเรียนมัธยมศึกษา
อำเภอบางซ้าย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
โดย นางประภาพร ประศรี
สาขาวิชา การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย

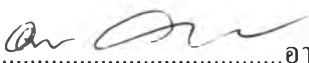

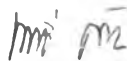
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับโครงการศึกษาอิสระ
ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลบัณฑิต

.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ร.ต.อ. หญิง ดร. ยูพิน อังสุโรจน์)

คณะกรรมการสอบโครงการศึกษาอิสระ

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประนอม รอดคำดี)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย)

.....กรรมการ
(นางเพชร คันธสายบัว)

ประภาพร ประศรี : การศึกษาการใช้กลุ่มบำบัดประคับประคองต่อภาวะซึมเศร้า
 ของวัยรุ่นตอนต้นโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบางซ่าย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 (A STUDY OF USING GROUP SUPPORTIVE THERAPY ON
 DEPRESSION AMONG EARLY ADOLESCENTS IN HIGH SCHOOL,
 BANGSAI DISTRICT, PRANAKHONSRIAYUDTHAYA PROVINCE)
 อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ลีบุญฤกษ์วัชชัย, 131 หน้า

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบภาวะซึมเศร้าของวัยรุ่นตอนต้นในโรงเรียน
 มัธยมศึกษา ก่อนและหลัง การใช้กลุ่มบำบัดประคับประคอง กลุ่มตัวอย่างคือ วัยรุ่นตอนต้นที่มีภาวะ
 ซึมเศร้าในโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำอำเภอ จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย
 กิจกรรมกลุ่มบำบัดประคับประคองและแบบประเมินภาวะซึมเศร้าในเด็ก CDI (Children 's Depression
 Inventory) โดยเครื่องมือทั้ง 2 ชุดนี้ ได้ผ่านการตรวจความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน
 สำหรับแบบประเมินภาวะซึมเศร้าในเด็ก CDI ได้หาค่าความเที่ยง โดยสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค
 เท่ากับ .87 และ .80 ตามลำดับ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติทดสอบค่าที (paired t-test)

ผลการศึกษาพบว่า

คะแนนภาวะซึมเศร้าของวัยรุ่นตอนต้น โรงเรียนมัธยมศึกษาอำเภอบางซ่าย จังหวัด
 พระนครศรีอยุธยา ลดลงกว่าก่อนการใช้กลุ่มบำบัดประคับประคอง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

สาขาวิชา.....การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช.....ลายมือชื่อนิสิต.....
 ปีการศึกษา.....2550.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4977807936 : MAJOR MENTAL HEALTH AND PHYCHIATRIC NURSING

KEY WORD : DEPRESSION / EARLY ADOLESCENTS / GROUP SUPPORTIVE THERAPY

PRAPAPORN PRASRI : A STUDY OF USING GROUP SUPPORTIVE

THERAPY ON DEPRESSION AMONG EARLY ADOLESCENTS IN HIGH

SCHOOL, BANGSAI DISTRICT, PRANAKHONSRIAYUDTHAYA

PROVINCE . INDEPENDENT STUDY ADVISOR : ASSOC. PROF.

ORAPHUN LUEBOONTHAVATCHAI, Ph.D, 131 pp.

The purpose of this independent study was to compare depression scores of early adolescents before and after group supportive therapy. The purposive sample consisted of 20 depressed high school adolescents in Bangsai district, Pranakhonsriayudthaya province. Research instruments were group supportive therapy program and the Children 's Depression Inventory (CDI) which were evaluated for content validity by the three experts. The Children 's Depression Inventory (CDI) was tested for reliability by Cronbach ' alpha coefficient. The reliability of the inventory was .80. Statistical techniques used for data analysis were percentage, mean, standard deviation and paired t-test..

The results of this study include :

Depression scores of early adolescents who received the group supportive therapy program was significantly lower than before receiving the group supportive therapy program at the .05 level.

Field of study... Mental Health and Psychiatric Nursing.....Student's signature *Prapaporn Prasri*
Academic year..... 2007..... Advisor's signature *Oraphun Lueboonthavatchai*

กิตติกรรมประกาศ

โครงการศึกษาอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย อาจารย์ที่ปรึกษา โครงการศึกษาอิสระ ผู้ซึ่งให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเมตตา เอาใจใส่ และให้กำลังใจแก่ผู้ศึกษาอย่างสม่ำเสมอโดยตลอด ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้ง และประทับใจในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประพนอม รอดคำดี ประธานสอบโครงการศึกษาอิสระ และอาจารย์เพชร คันธสายบัว กรรมการสอบโครงการศึกษาอิสระที่กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ให้โครงการศึกษาอิสระสมบูรณ์ยิ่งขึ้น อีกทั้งผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้คำแนะนำแก้ไข ปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในโครงการศึกษาอิสระ ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างสูง ขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลบางซ้าย หัวหน้ากลุ่มการพยาบาล ที่สนับสนุนการศึกษาต่อในครั้งนี้และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลบางซ้ายทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ เป็นกำลังใจ และอำนวยความสะดวกแก่ผู้ศึกษาเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนบางซ้ายวิทยา ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเทพมงคล อาจารย์วิมาน แก้วมณี และนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการศึกษาครั้งนี้ เป็นอย่างดียิ่งสิ้นสุดกระบวนการ ขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นนิสิตปริญญาโทสาขาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช รวมทั้งสาขาอื่นๆ ทุกคนทุกคนที่ให้กำลังใจ ห่วงใย ช่วยเหลืออย่างดีและอบอุ่นมาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อสมพร และ คุณแม่ประทุม ตรีบุบผา และญาติพี่น้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งนายสุพรรณ ประศรี สามิ และ ค.ช.ฉัฐพงษ์ ประศรี บุตรชาย ผู้ซึ่งเป็นกำลังใจอันสำคัญ ให้ความช่วยเหลือมอบความรักและความหวังใจแก่ผู้ศึกษาตลอดมา

ท้ายสุดนี้คุณค่าและประโยชน์ที่มีในโครงการศึกษาอิสระผู้ศึกษาขอมอบให้เป็นพลังอันยิ่งใหญ่แก่ทุกคนที่ได้กล่าวมาแล้ว รวมทั้งกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นวัยรุ่นที่มีภาวะซึมเศร้าทุกท่าน ขอให้มีความสุข แข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจตลอดไปอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ซ
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของโครงการศึกษาอิสระ.....	6
แนวคิดเหตุผลและสมมติฐานการศึกษา.....	6
ขอบเขตโครงการศึกษาอิสระ.....	7
คำจำกัดความที่ให้การศึกษาศึกษา.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
บทที่ 2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวัยรุ่น.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับภาวะซึมเศร้าในวัยรุ่น.....	17
แนวคิดเกี่ยวกับการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชในวัยรุ่นที่มีภาวะซึมเศร้า	35
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มบำบัดระดับประคอง.....	39
การทำกลุ่มบำบัดระดับประคองต่อการลดภาวะซึมเศร้าของวัยรุ่น.....	49
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	50
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	55
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	56
วิธีดำเนินการศึกษา.....	65
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	95
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	97
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	102
สรุปผลการศึกษา.....	105
อภิปรายผล.....	105
ข้อเสนอแนะ.....	105

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
รายการอ้างอิง.....	109
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	116
ภาคผนวก ข. แบบประเมินที่ใช้ในการศึกษา.....	118
ภาคผนวก ค. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	123
ใบอนุญาตประชากร.....	130
ประวัติผู้เขียนโครงการศึกษาอิสระ.....	131

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ระดับความสำนึกในคุณค่าแห่งตนหลังทำกลุ่มบำบัดระดับประคอง	92
2	แสดงจำนวนปัจจัยที่มีผลต่อการบำบัดของกลุ่มและการจัดลำดับที่ของปัจจัยที่มีผลต่อการบำบัดของกลุ่มบำบัดระดับประคองทั้ง 6 ครั้ง (กลุ่มที่ 1).....	92
3	แสดงจำนวนปัจจัยที่มีผลต่อการบำบัดของกลุ่มและการจัดลำดับที่ของปัจจัยที่มีผลต่อการบำบัดของกลุ่มบำบัดระดับประคองทั้ง 6 ครั้ง (กลุ่มที่ 2).....	93
4	แสดงลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง วัยรุ่นที่มีภาวะซึมเศร้า จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา ความพึงพอใจต่อผลการเรียน ความพึงพอใจต่อครู.....	94
5	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะซึมเศร้าของวัยรุ่นตอนต้นก่อนและหลัง ได้รับ โปรแกรมกลุ่มบำบัดระดับประคอง.....	100
6	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าของวัยรุ่นตอนต้นก่อนและหลัง ได้รับ โปรแกรมกลุ่มบำบัดระดับประคอง.....	101